A PTE BTK INTERDISZCIPLINÁRIS DOKTORI ISKOLA MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSÁNAK TERVE
(Elvek és gyakorlat)[1]

Az Interdiszciplináris Doktori Iskola (továbbiakban: IDI) öt Programján belül rendszeres, szervezett minőségbiztosítási tevékenység folyik. A Programok vezetése a doktori képzési folyamat minden fázisában különös gondot fordít a követelmények magas szintű érvényesítésére, a minőségbiztosításra. Az IDI-n belül a minőségbiztosítás követelményei érvényesülését, a képzés és kutatás személyi és tárgyi feltételeinek meglétét, az ott folyó oktató- és kutató munkát az IDI Doktori Iskola Tanácsa ellenőrzi. A Doktori Iskola minőségbiztosítási felelősei az IDI vezetője és az öt doktori program programvezetői.[2]

Az IDI saját minőségét a ***bemenet szintjén*** a doktori felvételi vizsgákon a programok szakbizottságai által kijelölt, általában 5-7 vezető oktatóból álló felvételiztető bizottság - szakmai tudományos kritériumokat körültekintően mérlegelő - felvételiztető tevékenysége biztosítja. A felvételi vizsgán a bizottság az előzetesen benyújtott dokumentumok alapos elemzése, értékelése és a jelöltekkel folytatott szakmai beszélgetés alapján dönt a felvételről. Mind az ösztöndíjas, mind az önköltséges hallgatók esetében szigorúan betartja a követelményeket: megfelelő diploma, nyelvvizsga, publikációs teljesítmény, szakmailag megalapozott tématerv, témavezetést vállaló oktató. A programokon folyó doktori képzésről a bekerülés feltételeiről a jelentkezők a Felvételi tájékoztató mellett az egyetem internetes honlapján is tájékozódhatnak.[3]

A ***doktori képzési-kutatási folyamatban*** a minőséget a törzstagok, a doktoranduszok témavezetőinek, illetve a Programok oktatóinak folyamatos tudományos munkája, előmenetele biztosítja, s ezek eredményeinek az oktatás tartalmi elemei közé történő folyamatos beépítése biztosítja.[4] A minőségfejlesztési tevékenységek fontos része a Programok a fiatalabb korosztályhoz sorolandó oktatóinak PhD fokozatszerzése, illetve a középgenerációhoz tartozó oktatóink esetében habilitációs minőségi kritériumok elérése és ösztönzésük az MTA doktori cím megszerzésére. Az IDI mind az öt Programja a doktori képzésbe rendszeresen hív meg hazai és külföldi vendégelőadókat.[5] A doktori képzési folyamatban a doktoranduszok teljesítményének minőségét – valamennyi Programban - a szemeszterenként a képzési tervekben szereplő, kreditértékű feladok teljesítése, és ezek rendszeres számonkérése alapozza meg és biztosítja.[6] A Doktori Iskola valamennyi programja kreditalapú tanulmányi rendszerben működik. A tanulmányok elvégzéséhez szükséges

---

[1]Lásd a Pécsi Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának 13. sz. mellékletét. A Pécsi Tudományegyetem Doktori Szabályzata: http://www.pte.hu/files/tiny_mce/File/szabalyzatok/13mell-doktoriszabalyzat20130801.pdf "Minőségellenőrzés" 20§/ (1), lásd továbbá Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Minőségirányítási rendszerét: http://www.btk.pte.hu/menu/304/28; valamint a PTE minőségbiztosítási szabályzatát: http://www.pte.hu/files/tiny_mce/File/szabalyzatok/minosegbiztositasiszabalyzat20111110_1.pdf

[2] Lásd PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola Működési Szabályzatát: http://www.doktori.hu/index.php?menuid=191&di_ID=114

[3] Lásd a felvételi eljárásról: Felvételi felhívás doktori képzésre**:** http://www.btk.pte.hu/menu/109/107

[4] Lásd az IDI oktatóinak tudományos munkásságát a Magyar Tudományos Művek Tára adatbázisban (www.mtmt.hu), továbbá a www.doktori.hu honlapján az IDI törzstagjainak és témavezetőinek publikációs jegyzéke.

[5]Lásd 1. számú melléklet "Az Európa és a Magyarság 19–20. században című doktori programban előadóként, illetve bizottsági tagként részt vett meghívott szakemberek névsora (1994–2001)" In.: Pécsi Tudományegyetem Multidiszciplináris Doktori Iskola MAB akkreditációs jelentés, 2001. Lásd továbbá A MAB 2003. őszén lefolytatott történelem szakok párhuzamos vizsgálata. Lásd még: Önértékelő jelentés a Magyar Akkreditációs Bizottság részére, Interdiszciplináris Doktori Iskola, Történettudományi Doktori Program 2003.; továbbá: a MAB intézményi akkreditációja során (2007. 05. 02.) a MAB Látogató Bizottság számára (vezető: Gergely András, tag: A. Gergely András) összeállított tájékoztató anyag, mely a 2003-2007 közötti doktori védéseket és habilitációkat tartalmazza. Lásd továbbá az IDI nemzetközi kapcsolatait a doktori iskola honlapján: www.idi.btk.pte.hu

[6]Lásd az IDI öt programjának képzési terveit http://www.doktori.hu/index.php?menuid=191&di_ID=114

kreditek száma mindenütt 180. A Doktori Iskola szellemi potenciáljának teljessége elérhető minden doktorandusz számára. Az egységes rendszer lehetővé teszi a programok közötti áthallgatást, melyhez a konzulens tanár és a programvezető engedélye szükséges. Az IDI-ben együttműködő öt program minden hallgatójára kötelező képzési sáv egy 10 kredit értékű kurzus, amely mind a két tudományterület, és a három tudományág, továbbá mind az öt program forrás- és kutatás-módszertani kérdéseit tárgyalja. Az egyes programok tanulmányi rendje az ETR felületen kerül meghirdetésre. A kurzusokért járó kreditek a programok által előírt követelmények teljesítésével szerezhetők meg. A teljesítés feltételei szintén az ETR-ben jelennek meg. A doktoranduszoknak szigorlatot kell tenniük, melynek követelményeit a programok külön szabályozzák. A saját publikációs tevékenység – tananyagfejlesztés mellett gondot fordítunk a különféle kutatási témákban megjelenő hazai és külföldi szakirodalmi újdonságokra is, melyeket lehetőség szerint a PTE Egyetemi Könyvtár, illetve a Társadalomtudományi Szakkönyvtár, továbbá a politológiai és a néprajzi szakkönyvgyűjtemények által beszerzünk és a hallgatók számára hozzáférhetővé teszünk. A könyvtár beszerzési politikájának kialakításában együttműködik az Interdiszciplináris Doktori Iskola öt doktori programjával. A könyvtár gyűjti a PhD disszertációkat, ezekről számítógépes nyilvántartást is vezet. Idegennyelvű adatbázisok beszerzésére is sor került. Az infrastrukturális, az informatikai és oktatástechnikai háttér folyamatos fejlesztése alapfeltétele a PhD Programok minőségi fejlődésének, ezért erre különösen nagy gondot fordítunk. Ennek köszönhetően az IDI felszereltsége általában kielégítőnek nevezhető, bár az egyes Programok közötti megoszlás nem egyenletes.

A doktoranduszi képzési folyamat ***kimeneti szintjén*** a minőségbiztosítás és ellenőrzés egyik fontos eleme a PTE BTK Doktori Iroda által kiállított, az előírt kreditek teljesítését igazoló abszolutórium. Annak kiállítása után van lehetőség a doktori szigorlat letételére és a doktori disszertáció nyilvános megvédésére. E tekintetben irányadó a Pécsi Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának 13. sz. melléklete a Pécsi Tudományegyetem Doktori Szabályzata.[7] A doktoranduszok publikációs tevékenységét a Magyar Tudományos Művek Tára (www.mtmt.hu) adatbázisban tartjuk nyilván. A doktori iskola 5 Programjában az eddig lezajlott 108 PhD-védés és 53 habilitációs eljárás (1994-től számolva) a széleskörű szakmai nyilvánosságot és tudományetikai szempontokat szem előtt tartva zajlott, melyek így egyúttal a minőségbiztosítás kritériumainak is mindenben megfeleltek. Ennek egyik fontos elemét jelentette – a konkrét kutatási témából következően is – hogy a munkahelyi vitákra, a doktori védésekre, illetve a habilitációs eljárásban való részvételre egyfelől határon túli tudományos minősítéssel rendelkező szakembereket, neves professzorokat hívtunk meg Szlovéniából, Horvátországból, Szlovákiából, Szerbiából, Romániából, Ausztriából, másfelől tágabb európai dimenzióban Németországból, Franciaországból, Svédországból. A Programok doktori szakbizottságai minden védés előtt különös gonddal ellenőrizték a doktorjelöltek szakmai, publikációs és nyelvi megfelelését, amennyiben szükségesnek tartották, munkahelyi vita megtartását írta elő. A kutatásetikai és összeférhetetlenségi kritériumokat biztosította az is, hogy a témák legkiválóbb, országos elismertségű külső (magyar, illetve külföldi) szakemberei vettek részt a doktori és habilitációs bizottságok munkájában. A védések, habilitációk előzetesen meghirdetésre kerülnek a PTE BTK honlapján[8], minden alkalommal nyilvánosan zajlanak, általában jelentős érdeklődés mellett: a hallgatóság létszáma 25-100 fő között mozog, amit a minősítési eljáráshoz csatolt jelenléti ívek is igazolnak. Más egyetemekről érkező kollégák védésén, habilitálása

[7] Lásd a Pécsi Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának 13. sz. mellékletét. A Pécsi Tudományegyetem Doktori Szabályzata: http://www.pte.hu/files/tiny_mce/File/szabalyzatok/13mell-doktoriszabalyzat20130801.pdf továbbá a PTE BTK Kari Doktori Szabályzata: http://www.btk.pte.hu/files/tiny_mce/PHD/BTK_doktori%20szabalyzat_20130626.pdf

[8] http://www.btk.pte.hu/menu/111/107

alkalmából rendszeresen részt vesznek kollégáik és hallgatóik, a védések-habilitációk rendszeres résztvevői más pécsi karok, tanszékek munkatársai, pécsi kutatóhelyek (MTA RKK, levéltár, múzeum) munkatársai.